IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 84)**

z dnia 13 października 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 84)

13 października 2021 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– Informację Ministra Infrastruktury nt. problemów gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Gróbarczyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Paweł Rusiecki** zastępca prezesa Wód Polskich ds. zarządzania środowiskiem wraz ze współpracownikami, **Mirosław Sałata** doradca techniczny w Departamencie Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Krzysztof Stasiak** przedstawiciel Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie".

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam pana ministra Marka Gróbarczyka – sekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury. Witam pana Pawła Rusieckiego zastępcę prezesa „Wód Polskich". Witam panie i panów posłów. Informuję, że porządek dzisiejszego posiedzenie przewiduje rozpatrzenie informacji ministra infrastruktury na temat problemów gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Bardzo proszę pana ministra Gróbarczyka o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Marek Gróbarczyk:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Państwo posłowie, szanowni państwo. Ministerstwo Infrastruktury, w ramach kompetencji i zarządzania nad wodami polskimi, jest odpowiedzialne za przygotowanie Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych…

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę o ciszę, ponieważ na nie słyszę pana ministra, więc państwo na pewno też.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

…podstawowym w zakresie jurysdykcji unijnej, a przede wszystkim jest związany z prawem wodnym i z obowiązkami, jakie zostały przez tę ustawę nałożone na Wody Polskie. Oczywiście temat, który mamy dzisiaj omawiać nie dotyczy tego obszaru, jeśli chodzi o Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, ponieważ poniżej 2000 RLM zarządzanie nad polityką ściekową znajduje się w zakresie zadań własnych gminy.

Co to powoduje? Powoduje to, że temat ten w 100% jest zależny od gminy i jest ujęty w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Natomiast jest to dla nas temat niezwykle ważny i istotny, ponieważ stanowi jeden z elementów naruszenia unijnego w zakresie dyrektywy ściekowej i jest głównym elementem zainteresowania Komisji Europejskiej w zakresie właśnie obszarów poza aglomeracyjnych poniżej 2000 RLM, czyli cho-

dzi o cały obszar związany przede wszystkim z szambami, zbiornikami wszelkiego rodzaju na nieczystości.

Wielokrotnie podnoszony temat konieczności zajęcia się kompleksowego tymi sprawami wymusza na nas zmiany ustawowe w tym, aby przeprowadzać dogłębne kontrole w tym zakresie, jeśli chodzi o realizację programu, które przyjęły poszczególne gminy i miejscowości.

Oczywiście na tę okoliczność zostały przygotowane środki z wielu programów, które mogą być wykorzystywane przez gminy, aby realizować te zadania. Jednak temat jest niezwykle trudny, bo wiąże się z małymi wskaźnikami spłaty tych inwestycji, ponieważ właśnie niewielkie zaludnienie powoduje ogromne koszty, które nie mają pokrycia w przychodach. To bezpośrednio ma oddziaływanie na stawki za wodę i ścieki, które są dla nas niezwykle istotne, aby nie dochodziło do niekontrolowanych wzrostów, a w ten sposób do dodatkowego obciążenia mieszkańców.

W związku z tym środki dzisiaj przygotowane są przede wszystkim z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z Polskiego Ładu, z Krajowego Programu Odbudowy, z FIZAN, czyli Funduszu Inwestycji Samorządowych, oraz z PROW, który posiada wszelkiego rodzaju programy mające na celu właśnie zwiększenie i przeprowadzenie kanalizacji w gminach.

Jesteśmy w ścisłym kontakcie z Komisją Europejską i prowadzimy bardzo intensywną dyskusję w tym zakresie. Z jednej strony bowiem niezwykle istotne jest to, aby odprowadzane ścieki miały odpowiednie parametry, ale z drugiej strony nie może to powodować takich lawinowych podwyżek lub inwestycji, które mogłyby doprowadzić gminy do upadku.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) jest już po konsultacjach społecznych. Do końca roku zostanie przyjęty i stanie się podstawowym dokumentem w pełni wykonującym prawo Unii Europejskiej. Chodzi o aktualizację, która wynika z ustawy – Prawo wodne oraz dyrektywy wodnej. I na początek to tyle, pani przewodnicząca. Jeśli państwo zechcecie, to jestem do dyspozycji.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę o pytania. Może ja zapytam pana ministra – jakie państwo planujecie, prognozujecie w nowej perspektywie finansowej finansowanie, projektów dla gmin poniżej 2000 RLM? Wcześniej było to współfinansowane z PROW, z NFOŚiGW. Gdzie w tej chwili, w nowej perspektywie będą się mogły gminy ubiegać o dofinansowanie?

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Jak pani przewodnicząca powiedziała, te wszystkie programy są dedykowane w wielu swoich obszarach właśnie do realizacji tego typu inwestycji. Wydaje się, że ten najpoważniejszy, który obecnie jest rozpatrywany, to oczywiście Polski Ład i Krajowy Program Odbudowy, który w 95%, czyli w priorytecie pierwszym, finansuje tego typu inwestycje, i jest dedykowany właśnie dla gmin. Nie dla przedsiębiorstw, nie dla prywatnych inwestorów i nie dla Wód Polskich, tylko i wyłącznie dla gmin, aby realizować te zadania. To już drugi tydzień, kiedy poszczególne województwa przechodzą weryfikację i otrzymują promesy. Zdaje się, że do końca tego tygodnia ma się całkowicie zakończyć kwalifikacja do pierwszej transzy. Bo tych transz będzie kilka. Pierwsza transza, jak powiedziałem, zakończy się w tym tygodniu i pierwsze wnioski w obszarze gospodarki wodno-ściekowej uzyskają 95% dofinansowania. Zatem gmina będzie musiała wyłożyć na ten cel tylko 5%.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy będzie to dotyczyło tylko sieci wod.-kan., czy również samych wodociągów?

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Nie, nie. Środki są kierowane dla gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Zatem, nie mogą o to starać się przedsiębiorstwa…

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pytam czy będzie to dotyczyło tylko infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, czy np. tylko wodociągów?

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Wodno-kanalizacyjnej.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czyli może to być rozdzielone.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Oczywiście, że tak.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Andrzej Grzyb.

Poseł Andrzej Grzyb (KP):

Panie ministrze, największym problemem to jest albo brak instalacji, albo zbiorniki bezodpływowe. Oczywiście nie wszędzie efektywność inwestycyjna jest taka, że pozwala na zrobienie kanalizacji, w szczególności na obszarach wiejskich. Dlatego tam konieczne są rozproszone systemy ścieków.

Mam pytanie. Technologie związane z przydomowymi oczyszczalniami mają swoją historię i różny jest standard jakości tych oczyszczalni. Czy w najbliższym okresie przewidują państwo jakieś regulacje związane z wymogami, jakie zostaną postawione przydomowym oczyszczalniom, co do standardu podczyszczania czy oczyszczania tych ścieków bytowych?

Dlaczego pytam? Otóż, w chwili obecnej wiele gmin podejmuje decyzje o budowie rozproszonego systemu oczyszczania ścieków odstępując – ze względu na wysokie koszty, w szczególności tam, gdzie trzeba budować przepompownie podnoszące ścieki ze względu na fizjografię, na zróżnicowanie terenu – od wymogów. Stąd pytanie ze strony mieszkańców – czy w perspektywie nie będzie takiej sytuacji, że te obecne technologie, ze względu na rosnące wymagania odnośnie do oczyszczania, okażą się być mało efektywne? I czy wprowadzenie wyższych wymagań nie spowoduje, iż te inwestycje obecnie realizowane trzeba będzie poprawiać.

Dlatego wydaje mi się, że taka projekcja jakie będą wymagania nie tylko na dzień dzisiejszy, ale również w przyszłości, byłaby bardzo istotna z punktu widzenia takich skoncentrowanych inwestycji na obszarach gmin, gdzie wykonuje się wiele tych instalacji. To dawałoby dużą pewność, że podejmowane dzisiaj decyzje nie spowodują, że za trzy, cztery, pięć lat efektywność tych inwestycji zostanie określona jako kiepska. Z tego względu, że podwyższone wymogi, jakie zostaną postawione dla tych instalacji w przyszłości, nie będą spełnione. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy jeszcze ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? Jeżeli nie, bardzo proszę panie ministrze o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Panie pośle, jakością ścieków czy kontrolą ścieków zarządza rozporządzenie ściekowe, które jest przygotowywane przez ministra klimatu i środowiska. Te parametry są powszechnie znane i według nich są budowane wszelkiego rodzaju urządzenia, które mają za zadanie oczyszczanie i odprowadzanie ścieków. One muszą zachować odpowiednie normy. My tutaj nic innego i na podstawie innych aktów prawnych nie będziemy wprowadzać. Tylko i wyłącznie według tego rozporządzenia. Oczywiście ono też podlega prawu unijnemu, więc jeśli tam zmienią się prerogatywy my również będziemy musieli się do tego dostosować. Jednakże poniżej 2000 RLM nie zachodzi takie zagrożenie i wydaje się, że realizacja tego w oparciu o indywidualne środki związane z oczyszczaniem ścieków w 100% zabezpieczą cały obszar oczyszczania ścieków.

Jedynym problemem może być to, że użyte rozwiązania mogą nie spełniać tych norm. Ale to jest już zupełnie inna sprawa. Tu wchodzimy w cały obszar istniejących już szamb

i tego typu urządzeń, który wymaga ogromnego zaangażowania gmin i przede wszystkim określenia podstawowych celów gminy, żeby z jednej strony nie doprowadzić do niekontrolowanych inwestycji, a z drugiej strony, żeby nie wpędzać ludzi w ogromne kłopoty. Rozwiązanie tego tematu pozostawiamy gminom. Środki, które są przygotowane na tę okoliczność, mają właśnie służyć temu łagodzeniu wpływu i realizacji poszczególnych aktów prawnych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Nie widzę zgłaszających się osób. W związku z tym stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Bardzo dziękuję panu ministrowi. Bardzo dziękuję państwu. Zamykam posiedzenie Komisji.